

Wpływ brexitu na emigrację zarobkową Polaków do Wielkiej Brytanii

Streszczenie: Referendum w sprawie wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej, które odbyło się 23. czerwca 2016 roku, zapoczątkowało dyskusję na temat dostępu do brytyjskiego rynku pracy. Polacy – jako jedna z najliczniejszych grup pracujących w tym kraju, od tego czasu z niepokojem śledzą doniesienia prasowe i zapowiedzi rządu Theresy May na temat prawa do pracy, uzyskiwania zasiłków i prawa pobytu.

Decyzja Brytyjczyków o opuszczeniu wspólnoty rozpoczęła procedurę określoną w art. 50. Traktatu o Unii Europejskiej, która dotychczas nigdy nie była wykorzystana przez jakiegokolwiek państwo. Ta decyzja będzie miała ogromny wpływ nie tylko na wybory miejsca pracy, podejmowane przez przyszłych emigrantów ekonomicznych z uboższych krajów Unii i kierunki tej emigracji, ale także znacząco wpłynie na rozwój różnych sektorów gospodarki w Wielkiej Brytanii.

W związku z powyższym, w niniejszym artykule przedstawiono także najnowsze trendy migracyjne Polaków do Wielkiej Brytanii w kontekście zbliżającego się zakończenia brexitu.

Słowa kluczowe: praca w Wielkiej Brytanii, emigracja zarobkowa, brexit, Polacy w Wielkiej Brytanii, referendum, polonia w Wielkiej Brytanii

Abstract: The United Kingdom European Union membership referendum which took place on 23 June 2016 triggered the discussion on access to the British labour market once again. Poles as one of the largest working groups in this country anxiously follow the press reports and Theresa May's government announcements about labour law for foreigners, benefits and right of residence. The British decision to exit the community started the procedure set out in Article 50 of the Treaty on European Union, which has not previously been used by any Member State. This decision will have a marked impact not only on the choice of place of work undertaken by future economic emigrants from poorer EU countries and the direction of the emigration, but also will significantly influence the development of various economic sectors in the United Kingdom. For the above reasons, apart from the historical aspects of presence of Poles in the United Kingdom, the article also presents recent migration trends of Poles within the context of Brexit.

Keywords: work in the United Kingdom, economic migration, Brexit, Poles in the United Kingdom, referendum, Polish diaspora in the United Kingdom

Wstęp

Niepewność jutra, pracy i mieszkania ponad milionowej grupy Polaków przebywających na Wyspach Brytyjskich, a która odnosi się do trwającej procedury wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej jest szczególnie zauważalna przez urzędników Home Office. Polacy, aby chronić siebie i swoje rodziny przed ewentualnymi skutkami brexitu – w zależności jak długo przebywają na Wyspach Brytyjskich, składają wnioski o tzw. stałą rezydenturę lub obywatelstwo.

Niejasne zapisy artykułu 50. Traktatu o Unii Europejskiej, określające procedury opuszczenia Unii Europejskiej przez dane państwo są bardzo krótkie i lakoniczne – zawierające zaledwie 5 ustępów – i to sformułowanych dość ogólnie. Polacy mieszkający na Wyspach Brytyjskich starają się przygotować do nieuniknionych zmian, m.in. przez uzyskanie stałej rezydencji, rezydencji podatkowej lub obywatelstwa Wielkiej Brytanii. Wyniki negocjacji pomiędzy Unią i Wielką Brytanią ukształtują nowy status imigracyjny dla ponad 3. milionów obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej w Wielkiej Brytanii. Warto też pamiętać o Brytyjczykach, których prawie półtora miliona mieszka w różnych krajach Unii – w większości brytyjskich emerytów, którzy zdecydowali się na zamieszkanie w różnych – przyjaznych klimatycznie destynacjach Unii Europejskiej (Dunt 2016: 30).

Poakcesyjna emigracja do Wielkiej Brytanii

W każdym tygodniu prasa i portale polonijne w Wielkiej Brytanii publikują nowe informacje na temat brexitu, a wielu politologów i ekspertów zajmujących się problematyką migracji zarobkowej przedstawia własne wizje tego, co czeka Polaków na Wyspach Brytyjskich po 2019 roku. Dywagowanie na ten temat nie ma obecnie żadnego sensu, gdyż wszelkie próby wskazywania rozwiązań i przedstawiania nowego statusu prawnego obcokrajowców w Wielkiej Brytanii – po jej wystąpieniu z Unii Europejskiej posiada taką samą wartość jak odczytywanie przyszłości w szklanej kuli. Dlatego warto podjąć rozważania tego nowego problemu w oparciu o dane statystyczne, badania naukowe i przepisy prawne. W wyniku przyjęcia Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku Wielka Brytania jako jeden z nielicznych krajów umożliwiła Polakom rozpoczęcie legalnej pracy bez wprowadzenia okresu przejściowego (Małachowski 2010: 68). Brytyjscy przeciwnicy obecności ekonomicznych

imigrantów z Unii Europejskiej wskazywali Polaków, jako największą grupę imigrantów pracujących w Wielkiej Brytanii. Polacy nagle stali się jedną z najliczniejszych grup narodowych, które zasiliły brytyjski rynek pracy w porównaniu z okresem przedakcesyjnym (Grabowska-Lusińska I., Okólski M. 2009). Według Office of National Statistic, Polacy są największą populacją obcokrajowców z Unii Europejskiej zamieszkująca Wielką Brytanię, a liczba obywateli RP mieszkających w Wielkiej Brytanii sięga obecnie prawie 1. miliona (Office of National Statistic 2016).

Tabela 1. Populacja Polaków mieszkających w Wielkiej Brytanii w latach 2005, 2010, 2015 i 2016 (dane w tys.).

Rok	Ogółem	(+/-)	Mężczyźni	(+/-)	Kobiety	(+/-)
2005 ^(a)	162	16	82	11	80	11
2010 ^(b)	540	32	266	22	274	23
2015 ^(c)	831	41	400	29	430	30
2016 ^(d)	907	45	439	31	467	32

Źródło: opracowanie własne na podstawie – *Overseas-born population in the United Kingdom, excluding some residents in communal establishments, by sex, by country of birth, a: January 2005 to December 2005, b: January 2010 to December 2010, c: January 2015 to December 2015, d: July 2016 to June 2017.* <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/internationalmigration/datasets/populationoftheunitedkingdombycountryofbirthandnationality> (dostęp: 20.05.2017)

Analizując powyższe dane statystyczne należy stwierdzić, że największa, poakcesyjna emigracja do Wielkiej Brytanii ma miejsce od 2016 roku – od momentu, gdy Wielka Brytania ogłosiła opuszczenie Unii Europejskiej. Wbrew oczekiwaniom wielu analityków, brexit nie zniechęcił emigrantów z krajów tzw. nowej Unii, w tym z Polski, do przyjazdu i podejmowania pracy na Wyspach Brytyjskich. Te trendy wyjazdowe można porównać do świątecznych promocji w amerykańskich sklepach – im krótszy okres dostępu, tym większe zainteresowanie i pożądanie. To obecne zainteresowanie wyjazdem do Zjednoczonego Królestwa potwierdzają także badania przeprowadzone przez Millward Brown S.A., które dotyczyły planów migracji zarobkowej Polaków, a z których to badań wynika, że ogłoszenie wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej nie zniechęciło Polaków do podejmowania pracy na Wyspach Brytyjskich. Wręcz przeciwnie – odnotowano wzrost zainteresowania tym krajem wśród osób, które deklarują wyjazd zagraniczny w celu poszukiwania pracy (Labour migration of Poles VI 2017).

Można oczywiście poprzestać na powyższych statystykach ludnościowych, dzieląc imigrantów w Wielkiej Brytanii na bardziej lub mniej obcych i wskazywać, że Polacy „opanowali” brytyjski rynek pracy. Podkreślając jednak ten fakt, nie można zapomnieć, że Polacy nie są jedynymi imigrantami ekonomicznymi na Wyspach Brytyjskich, którzy traktują przejściowy okres ostatecznego opuszczenia Unii przez Wielką Brytanię jako swoją szansę na poszukiwanie pracy w tym kraju, a „(...) migracja nie jest w żadnym razie zjawiskiem nowym. Towarzyszy bowiem nowoczesności od jej zarania (...)” (Bauman 2016: 9), a dla wielu

obywateli biedniejszych krajów Unii Europejskiej emigracja zarobkowa jest powodowana chęcią polepszenia swojego statusu materialnego.

Tabela 1. Dziesięć największych populacje imigrantów mieszkających w Wielkiej Brytanii – dane statystyczne za okres od lipca 2015 do czerwca 2016 (dane w tys.).

Kraj pochodzenia	Ogółem	(+/-)	Mężczyźni	(+/-)	Kobiety	(+/-)
Poland	883	43	425	30	458	31
Indie	807	42	409	30	397	29
Pakistan	525	34	273	24	252	23
Irlandia	391	29	168	19	223	22
Niemcy	299	25	127	17	172	19
Rumunia	264	24	132	17	132	17
Bangladesz	220	22	116	16	103	15
Nigeria	212	21	101	15	111	15
Chiny	209	21	98	14	112	15
RPA	200	21	91	14	109	15

Źródło: Overseas-born population in the United Kingdom, excluding some residents in communal establishments, by sex, by country of birth – July 2015 to June 2016, <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/internationalmigration/datasets/populationoftheunitedkingdombycountryofbirthandnationality>

Tabela 1. Dziesięć największych populacje imigrantów mieszkających w Wielkiej Brytanii – dane statystyczne za okres od lipca 2016 do czerwca 2017 (dane w tys.).

Kraj pochodzenia	Ogółem	(+/-)	Mężczyźni	(+/-)	Kobiety	(+/-)
Polska	907	45	439	31	467	32
Indie	809	43	408	30	401	30
Pakistan	523	34	279	25	244	23
Irlandia	398	30	175	20	222	22
Rumunia	340	28	184	20	156	19
Niemcy	299	26	125	17	174	20
Bangladesz	247	24	129	17	118	16
RPA	245	23	115	16	130	17
Chiny	226	22	103	15	123	17
Włochy	220	22	111	16	109	16

Źródło: Overseas-born population in the United Kingdom, excluding some residents in communal establishments, by sex, by country of birth – July 2016 to June 2017, <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/internationalmigration/datasets/populationoftheunitedkingdombycountryofbirthandnationality>

Wśród 10 państw, których obywatele najczęściej osiedlali się w Wielkiej Brytanii w okresie od lipca 2015 do czerwca 2016 w stosunku do następnego okresu opublikowanej diagnozy ludnościowej, tj. od czerwca 2016 do lipca 2017 należy wymienić na pierwszym miejscu obywateli Rumunii, których w wyżej wskazanym okresie przyjechało do Wielkiej Brytanii ok. 76 tys. – o ok. 31 tys. więcej niż mieszkańców RPA (ok. 45 tys.) i o ok. 52 tys. więcej niż Polaków (24 tys.). Polacy jednak nadal stanowią największą grupę narodową

imigrantów w Wielkiej Brytanii.

Ekonomiczni imigranci z Unii Europejskiej w Wielkiej Brytanii – czyli, jak będzie wyglądało prawo pobytu w Wielkiej Brytanii po 29 marca 2019 roku?

W zależności od posiadanego obecnie statusu pobytowego w Wielkiej Brytanii, imigranci z krajów unijnych mieszkający w Wielkiej Brytanii, po wyjściu tego kraju ze wspólnej Europy, będą musieli zmierzyć się z nowymi procedurami i nową rzeczywistością prawną. Rząd Theresy May przewiduje kilka scenariuszy legalnego pobytu dla obecnych imigrantów z UE i osób, które planują przyjazd do UK w najbliższym czasie oraz w okresie przejściowym. Po wyjściu Wielkiej Brytanii z UE status rezydentów UE w Wielkiej Brytanii zależeć będzie od tego, jak długo dana osoba mieszka w UK lub, czy dana osoba zamieszkała w Wielkiej Brytanii do końca okresu przejściowego, tj. do dnia 31 grudnia 2020 r. Poniżej przedstawiono kilka przykładowych sytuacji prawnych Polaków, którzy będą mieszkali w Wielkiej Brytanii po 29 marca 2019 roku – wskazanych przez Home Office (Home Office 2017-2018):

- 1. Przykład 1** – Adrian jest budowlańcem, mieszka i pracuje w Wielkiej Brytanii od 10. lat i w dniu 29 marca 2019 roku, kiedy Wielka Brytania ostatecznie opuści struktury Unii Europejskiej dalej będzie mieszkał w tym kraju. Według obecnych zapewnień rządu Wielkiej Brytanii – Adrian nadal będzie posiadał prawo do korzystania ze swobody przemieszczania się, mieszkania i podejmowania pracy w UK do końca okresu wdrożeniowego, który zakończy się w dniu 31 grudnia 2020 r. Mieszkając nieprzerwalnie od 10. lat w Wielkiej Brytanii – Adrian kwalifikuje się, aby otrzymać status stałej rezydentury¹. Oznacza to, że Adrian może złożyć wniosek o stałą rezydenturę w ramach nowego, brytyjskiego systemu dla imigrantów. Jeśli jednak nie spełni wymagań określonych w nowych przepisach, to do 30 czerwca 2021 roku, bez jakichkolwiek konsekwencji prawnych będzie mógł dalej mieszkać i pracować na Wyspach Brytyjskich. W okresie przejściowym powinien dla własnego dobra złożyć stosowny wniosek o przyznanie stałej rezydencji w nieprzekraczalnym terminie do 30 czerwca 2021 roku. Spełniając stosowne warunki będzie mógł także ubiegać się o brytyjskie obywatelstwo, czyli wszcząć procedurę naturalizacji.

---

¹ Stała rezydentura może nie zostać przyznana w sytuacji, gdy dana osoba będzie figurowała w rejestrze osób skazanych za przestępstwa umyślne lub będzie uznana za osobę niebezpieczną – niepożądaną w kontekście bezpieczeństwa narodowego. Taki zapis, wskazujący na ewentualne uzależnienie przyznania stałej rezydentury od tzw. statusu bezpieczeństwa może sprzyjać nadużyciom. Wystarczy, że dana służba – odpowiedzialna z aspekty bezpieczeństwa wyda negatywną opinię, a dana osoba nie otrzyma statusu stałego pobytu.

2. **Przykład 2** – Krzysztof jest nauczycielem pracującym w brytyjskiej szkole podstawowej. Posiada uznany status nauczyciela pracującego w UK (przeszedł pozytywną weryfikację w ramach tzw. programu pn. Qualified Teacher Status QTS). Krzysztof zamieszkał i podjął pracę w Wielkiej Brytanii 4 lata przed terminem ostatecznego wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej. Po ustaniu prawnego związku UK z Unią Europejską, Krzysztof będzie mógł mieszkać i pracować w Wielkiej Brytanii do 30 czerwca 2021 r. bez konieczności składania jakichkolwiek wniosków o rezydenturę. Posiadając podatkową rezydenturę i po 5 latach pobytu w UK Krzysztof będzie mógł się ubiegać o stałą rezydenturę w Wielkiej Brytanii, co pozwoli mu na stałe osiedlenie się w tym kraju, a w dalszym etapie, po spełnieniu dodatkowych wymagań będzie mógł poddać się procedurze naturalizacji – ubiegając się o brytyjskie obywatelstwo.
3. **Przykład 3** – Łucja jest księgową i przyjechała do pracy w Wielkiej Brytanii przed jej wyjściem z Unii Europejskiej. Łucja mieszka w Londynie od 3 lat. Mimo, że nie mieszka w UK od 5 lat, to dalej będzie mogła mieszkać i pracować w Londynie bez dodatkowych wymogów ubiegania się o pozwolenie na pracę. Do czasu, gdy nie będzie mogła udowodnić 5 letniego okresu zamieszkania i pracy w Wielkiej Brytanii, będzie korzystała z tymczasowego prawa pobytu w UK jeśli wystąpi do Home Office o przyznanie tego statusu w nieprzekraczalnym terminie do 30 czerwca 2021 roku, jeśli dalej będzie chciała mieszkać i pracować w Wielkiej Brytanii. Umożliwi to jej dalszy pobyt i podejmowanie pracy w UK, aż do czasu, gdy nie osiągnie progu 5 letniego pobytu w Wielkiej Brytanii. Kiedy Łucja przekroczy 5 letni okres pobytu w Wielkiej Brytanii, będzie mogła ubiegać się o stałą rezydenturę w tym kraju².
4. **Przykład 4** – Adam i Ewa są małżeństwem. Małżeństwo mieszka w Wielkiej Brytanii od 1 czerwca 2018 roku, a obecnie spodziewają się dziecka, które urodzi się w grudniu 2018 roku. Po ostatecznym opuszczeniu Wielkiej Brytanii ze struktur Unii Europejskiej, małżeństwo będzie mogło mieszkać na Wyspach Brytyjskich podobnie jak teraz, aż do grudnia 2020 r., i bez konieczności ubiegania się o pozwolenie na pobyt oraz pracę. Pracując w Wielkiej Brytanii i posiadając tzw. podatkową rezydenturę, będą mogli po 2020 roku wystąpić o tymczasowe prawo pobytu. Kiedy będą mogli udowodnić, że mieszkają dłużej niż 5 lat w Wielkiej Brytanii, będą mogli ubiegać się o

---

² W okresie przejściowym – czyli do czasu udowodnienia 5 letniego pobytu w UK, taka osoba może mieć ograniczone prawo do ubiegania się o różnego rodzaju zasiłki. Kwestia zasiłków nie została jeszcze opisana przez rząd Wielkiej Brytanii na obecnym etapie negocjacji z Unią Europejską.

prawo stałego pobytu, a po spełnieniu kolejnych wymogów – w przyszłości będą mogli ubiegać się o obywatelstwo brytyjskie. Gdy urodzi się im dziecko, ich syn lub córka będą mieli również możliwość stałego pobytu w Wielkiej Brytanii. Po osiągnięciu ustalonego statusu – Adam i Ewa będą musieli złożyć wniosek o ustawienie stosowanego statusu pobytu w imieniu swojego dziecka lub mogą zamiast tego wybrać rejestrację swojego dziecka jako obywatela brytyjskiego³.

5. **Przykład 5** – Agnieszka posiada Polskie obywatelstwo i mieszka w Oxfordzie od lutego 2017 roku. Obecnie pracuje w pełnym wymiarze czasu pracy jako asystent opiekuna w ośrodku dla niepełnosprawnych. Agnieszka postanowiła zostać w Anglii i ubiega się o przyjęcie na studia dzienne w Open University w Londynie – począwszy od października 2018 roku. Jej studia nie zakończą się przed wyjściem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej. Zanim Agnieszka przyjechała do Oxfordu, przez całe życie mieszkała w Polsce. Zgodnie z obowiązującymi zasadami finansowania studentów (i zakładając, że kandydatka na studia spełni odpowiednie wymagania kwalifikacyjne), Agnieszka otrzyma status studentki, możliwość ubiegania się miejsce w domu studenta oraz będzie mogła ubiegać się o tzw. pożyczkę studencką – taką samą jaka jest dostępna dla Brytyjczyków. Warunki przyznaje pożyczki studenckiej nie zostaną zmienione nawet, gdy Wielka Brytania opuści struktury Unii. Agnieszka musi także udowodnić, że mieszkała w Unii Europejskiej przez minimum 3 lata, przed rozpoczęciem studiów w Wielkiej Brytanii, aby zakwalifikować się do otrzymania niższego czesnego i odpowiedniego prawa do zakwaterowania oraz innych dopłat (w tym możliwości uzyskania pożyczki studenckiej). Wielka Brytania zamierza utrzymać uprawnienia Agnieszki do otrzymywania pożyczek studenckich i innych form finansowego wsparcia studentów – na tych samych zasadach jakie obowiązują Brytyjczyków.
6. **Przykład 6** – Maja należy do tej grupy osób, które przyjadą do pracy sezonowej w Wielkiej Brytanii po 29 marca 2019 roku, tj. po czasie wystąpienia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej. Maja będzie chciała wprawdzie zostać w Szkocji tylko przez 3 miesiące, ale otrzyma ciekawą propozycję pracy w miejscowym hotelu. W związku z faktem, że Maja podejmie pracę w Wielkiej Brytanii przed zakończeniem tzw. okresu przejściowego – tj. przed 31 grudnia 2020 roku, to będzie mogła mieszkać i pracować w Szkocji mimo wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej. Maja będzie jednak

---

³ Wybór brytyjskiego obywatelstwa dla dziecka będzie skutkował wszelkimi konsekwencjami w przypadku jakichkolwiek postępowań związanych z ograniczeniem lub odebraniem opieki oraz możliwości ingerencji wymiaru sprawiedliwości RP w stosunku do obywateli Polski, w ramach tzw. międzynarodowej pomocy prawnej.

musiała zarejestrować się w odpowiednim urzędzie w przeciągu 3 miesięcy, aby dalej móc mieszkać i pracować w tym kraju. Maja dalej będzie mogła mieszkać i pracować w UK po zakończeniu okresu przejściowego, jeśli złoży stosowny wniosek do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w sprawie przyznania statusu tymczasowego pobytu w terminie do 30 czerwca 2021 r. Umożliwi jej to dalsze zamieszkanie i podejmowanie pracy w Wielkiej Brytanii, aż do czasu spełnia pięcioletniego okresu pobytu, który umożliwi jej ubieganie się o stałe prawo pobytu na terytorium Wielkiej Brytanii.

Analizując powyższe indywidualne przykłady wybranych osób, można wnioskować, że po wyjściu Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej, status imigranta w Wielkiej Brytanii będzie uzależniony od wielu zmiennych. Upraszczając można stwierdzić, że najwyższy status pobytowy w Wielkiej Brytanii będą miały osoby, które:

- posiadają stałe prawo pobytu;
- kwalifikują się do otrzymania prawa stałego pobytu, zanim Wielka Brytania zakończy procedurę wyjścia z Unii Europejskiej;
- posiadają rezydenturę podatkową (płacą podatki w Wielkiej Brytanii) – mieszkają i pracują w Wielkiej Brytanii powyżej 5 lat (lub prowadzą działalność gospodarczą w Wielkiej Brytanii);
- posiadają rezydenturę podatkową (płacą podatki w Wielkiej Brytanii) – mieszkają i pracują w Wielkiej Brytanii poniżej 5 lat (lub prowadzą działalność gospodarczą w Wielkiej Brytanii);
- rozpoczęły studia i uzyskały prawa studenta, zanim Wielka Brytania ostatecznie opuści Unię Europejską.

Jeśli nie Londyn, to co? Wybory emigracji zarobkowej Polaków w kontekście brexitu

Przez wiele lat – począwszy od otwarcia dla Polaków brytyjskiego rynku pracy, Wielka Brytania stanowiła główny kierunek wyjazdowy dla poszukujących pracy poza granicami kraju. Podstawowym motywem obierania tego kierunku niewątpliwie były wysokie zarobki, wartość funta w porównaniu do złotego, duża kwota wolna od podatku oraz tzw. „benefity” (różne zasiłki). Można nawet pokusić się o stwierdzenie, że motorem emigracji Polaków do Wielkiej Brytanii było „(...) ciągle niezaspokojenie i chęć czegoś więcej (...)” (Sedláček 2015: 230), polepszenie swojego statusu, lepsze warunki pracy i płacy oraz wyższy standard życia.

Brytyjskie głosy sprzeciwu wobec przyjmowania imigrantów (szczególnie z Polski) powodowane są do dnia dzisiejszego możliwością nadużywania tzw. „benefitów” – różnych dodatków, dopłat, zapomóg i korzystania z wszelkiej pomocy socjalnej dla bezrobotnych.

W odpowiedzi na te zarzuty – w 2012 roku Wielka Brytania zaostrzyła przepisy dotyczące zasiłków dla bezrobotnych i niewystarczająco aktywnie poszukują pracy (Standing 2015: 229). Działania rządu Wielkiej Brytanii nie zniechęciły Polaków do poszukiwania pracy na Wyspach Brytyjskich, gdyż jak pisze M.G. Woźniak: „Ludzie dążą do realizacji wielorakich celów (...)” (Woźniak 2015: 262), a jak można przypuszczać – większość osób, które wyjechały na Wyspy Brytyjskie nie zakładały mieszkania w Wielkiej Brytanii jako osoby bezrobotne.

„Jak wynika z raportu Labour migration of Poles VI – wśród badanych Polaków migrację zarobkową rozważa 13,7% osób pracujących lub rozpoczynających pracę zarobkową, co stanowi wzrost o 1,8 p.p. w porównaniu z poprzednią edycją tego raportu. Najczęściej chęć migracji zarobkowej deklarują osoby pomiędzy 18, a 34 r.ż. – bo aż 69%. Są to przede wszystkim osoby pracujące, które osiągają dochody poniżej 2000 zł (53%). Deklarację wyjazdu w celu poszukiwania pracy poza Polską deklarują najczęściej osoby z wykształceniem średnim (37%) i osoby ze wsi i miast do 100 tys. mieszkańców (60%). Najbardziej skłonne do wyjazdu za granicę są osoby mieszkające w Polsce północnej i wschodniej (pomiędzy 23-20%). Respondenci jako państwo pierwszego wyboru swojej emigracji zarobkowej deklarowali Wielką Brytanię (19%) – co stanowi wzrost o 5 p.p. w porównaniu z wynikami badań przeprowadzonymi pół roku temu. Najważniejszy powód wyjazdu do pracy w innym kraju podaje się wyższe zarobki niż w Polsce – co zadeklarowało aż 70% respondentów planujących taki wyjazd. Na 2. miejscu wskazano wyższy standard życia (40%), co stanowi wzrost o 18 p.p. w porównaniu do badań przeprowadzonych pół roku wcześniej. Ponad połowa osób badanych – bo aż 58% motywuje swój wyjazd do Wielkiej Brytanii, aby zdążyć przed Brexitem” (Wojaczek 2018).

Podsumowanie

Starsze kraje Unii Europejskiej i starzejące się społeczeństwo tych krajów, dzięki imigrantom ekonomicznym wzmocniły swoją konkurencyjność m.in. dzięki taniej sile roboczej z krajów tzw. nowej Unii. W większości młode osoby, dobrze wykształcone i zdeterminowane, zasiliły takie sektory gospodarki jak: opieka społeczna, medycyna, rolnictwo, turystyka, gastronomia i budownictwo. Imigranci bardzo często pracują w zawodach i na stanowiskach poniżej ich kwalifikacji – godząc się na taki stan, gdyż uzyskują stosunkowo wysokie

wynagrodzenie, w porównaniu do wynagrodzenia, które uzyskiwali w swoim kraju. Rząd Theresy May musi jednak mieć świadomość, że dominującymi aspektami charakteryzującymi współczesne migracje zarobkowe są przede wszystkim mobilność i elastyczność reagowania na zmieniające się warunki. Wszyscy Ci, którzy nie będą zadowoleni z ostatecznie wynegocjowanych warunków pracy, mogą bardzo szybko zmienić swoje miejsce życia i pracy.

Literatura

- Dunt I. (2016). *Brexit. What the hell happens now?* Surrey: Canbury Press.
- Grabowska-Lesińska I., Okólski M. (2009). *Emigracja ostatnia?* Warszawa: Scholar.
- Małachowski W. (2010). *Migracje we współczesnym świecie. Implikacje dla Polski.* Warszawa: Oficyna Wydawnicza SGH.
- Sedláček T. (2015). *Ekonomia dobra i zła. W poszukiwaniu istoty ekonomii od Gilgameusza do Wall Street.* Warszawa: Wydawnictwo Studio EMKA.
- Standing G. (2015). *Karta prekariatu.* Warszawa: PWN.
- Wojaczek I. (2018). *Migracja zarobkowa Polaków do Wielkiej Brytanii – motywacje i obawy w aspekcie brexitu.* W: red. Berezowski J., Kretek H. K., *Debiut naukowy 2017 – Zrównowagony rozwój.* Racibórz: Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu (monografia w druku).
- Woźniak M.G. (2015). *W kierunku ekonomii zintegrowanego rozwoju. Nadzieje i obawy.* W: red. M. Bałtowski, *Ekonomia przyszłości. Wokół nowego programu Grzegorza W. Kołodko.* Warszawa: PWN.
- Home Office (2017). *Example case studies: EU citizens' rights in the UK.* <https://www.gov.uk/government/case-studies/example-case-studies-eu-citizens-rights-in-the-uk> (pobrano: 10.04.2018).
- Office of National Statistic (2016). *Statistical bulletin: Population of the UK by country of birth and nationality: 2016.* <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/internationalmigration/bulletins/ukpopulationbycountryofbirthandnationality/2016> (pobrano: 05.04.2018).
- Office of National Statistic (2016). *Dataset: Population of the UK by country of birth and nationality. Residents of UK, excluding some residents in communal establishments, by nation of birth and citizenship. Estimates from the Annual Population Survey. July 2015 to June 2016.* <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/internationalmigration/datasets/populationoftheunitedkingdombycountryofbirthandnationality> (pobrano: 10.04.2018).
- Office of National Statistic (2017). *Dataset: Population of the UK by country of birth and nationality. Residents of UK, excluding some residents in communal establishments, by nation of birth and citizenship. Estimates from the Annual Population Survey. July 2016*

to

June

2017.

<https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/internationalmigration/datasets/populationoftheunitedkingdombycountryofbirthandnationality> (dostęp: 10.04.2018).

Work Service (2017). *Labour migration of Poles VI*, Warszawa: Work Service S.A.
<http://www.workservice.com/pl/Centrum-prasowe/Raporty/Raport-Migracyjny/Migracje-Zarobkowe-Polakow-VI-maj-2017> (dostęp: 17.05.2017).